

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-670/16

**Tsegezab Mengesteab
przeciwko
Bundesrepublik Deutschland**

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Verwaltungsgericht Minden)

Odesłanie prejudycjalne – Rozporządzenie (UE) nr 604/2013 – Ustalenie państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego – Artykuł 20 – Początek procesu ustalenia – Złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej – Doręczenie organom właściwym sprawozdania sporządzonego przez inne organy – Artykuł 21 ust. 1 – Terminy na złożenie wniosku o przejęcie – Przejęcie odpowiedzialności przez inne państwo członkowskie – Artykuł 27 – Środek prawny – Zakres kontroli sądowej

Streszczenie – wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 26 lipca 2017 r.

1. *Kontrole graniczne, azyl i imigracja – Polityka azylowa – Kryteria i mechanizmy ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej – Rozporządzenie nr 604/2013 – Skarga na przyjętą wobec osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową, decyzję w sprawie przekazania do innego państwa – Możliwość powołania się na upływ terminów na złożenie wniosku o przejęcie – Przyjęcie wspomnianego wniosku przez państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek – Brak wpływu*

(rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 604/2013, motyw 19, art. 21 ust. 1, art. 27 ust. 1)

2. *Kontrole graniczne, azyl i imigracja – Polityka azylowa – Kryteria i mechanizmy ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej – Rozporządzenie nr 604/2013 – Odmowa przejęcia – Terminy przewidziane na złożenie wniosku o przejęcie – Maksymalny termin trzech miesięcy od daty złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej*

(rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 604/2013, art. 21 ust. 1)

3. *Kontrole graniczne, azyl i imigracja – Polityka azylowa – Kryteria i mechanizmy ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej – Rozporządzenie nr 604/2013 – Odmowa przejęcia – Rozpoczęcie postępowania – Złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej – Doręczenie organom właściwym sprawozdania sporządzonego przez inne organy – Pojęcie*

(rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 604/2013, art. 20 ust. 2)

1. Artykuł 27 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, rozpatrywany w świetle motywu 19 tego rozporządzenia, należy interpretować w ten sposób, że osoba ubiegająca się o udzielenie ochrony międzynarodowej może – w ramach odwołania wniesionego od przyjętej wobec niej decyzji o przekazaniu – powołać się na upływ terminu wskazanego w art. 21 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia, i to nawet jeśli państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, jest gotowe do przejścia tej osoby.

Co się tyczy wskazanych we wspomnianym rozporządzeniu celów, należy w szczególności podkreślić, że z motywu 9 tego rozporządzenia wynika, że owo rozporządzenie, potwierdzając zasady, na jakich opiera się rozporządzenie nr 343/2003, ma na celu wprowadzenie potrzebnych udoskonaleń w oparciu o zdobyte doświadczenia, by zwiększyć nie tylko skuteczność systemu dublińskiego, lecz również skuteczność ochrony udzielanej wnioskodawcom, która jest zapewniana w szczególności poprzez skuteczną i pełną ochronę sądową, z której wnioskodawcy ci korzystają (wyrok z dnia 7 czerwca 2016 r., Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, pkt 52).

Restrykcyjna wykładnia zakresu środka zaskarżenia przewidzianego w art. 27 ust. 1 rozporządzenia Dublin III mogłaby przeszkodzić realizacji tego celu (zob. podobnie wyrok z dnia 7 czerwca 2016 r., Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, pkt 53).

Z powyższych rozważań wynika, iż przepis ten należy interpretować w ten sposób, że zapewnia on osobie ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej skuteczną ochronę sądową, gwarantując jej w szczególności możliwość wniesienia odwołania od przyjętej wobec niej decyzji o przekazaniu, które może dotyczyć rozpatrzenia stosowania tego rozporządzenia, w tym poszanowania przewidzianych w tym rozporządzeniu gwarancji proceduralnych (zob. podobnie wyrok z dnia 7 czerwca 2016 r., Karim, C-155/15, EU:C:2016:410, pkt 22).

W tym względzie należy wskazać, że prawodawca Unii zdefiniował skutki upływu tych terminów, uściślając w art. 21 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia Dublin III, że jeśli wspomnianego wniosku o przejście nie złożono we wspomnianych terminach, odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej spoczywa na państwie członkowskim, do którego złożono ten wniosek o udzielenie ochrony. Z powyższego wynika, że o ile przepisy art. 21 ust. 1 tego rozporządzenia mają na celu uregulowanie procedury przejścia, o tyle przyczyniają się one także – podobnie jak kryteria wymienione w rozdziale III wspomnianego rozporządzenia – do ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego w rozumieniu tego rozporządzenia. W konsekwencji decyzja o przekazaniu do państwa członkowskiego innego niż państwo, w którym złożono wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, nie może być w sposób ważny przyjęta po upływie wskazanych w tych przepisach terminów.

W tych okolicznościach, aby upewnić się, że zaskarżona decyzja o przekazaniu do innego państwa została wydana w wyniku właściwego zastosowania przewidzianej w tym rozporządzeniu procedury przejścia, sąd rozpatrujący odwołanie od decyzji o przekazaniu powinien móc zbadać twierdzenia osoby ubiegającej się o azyl, która powołuje się na naruszenie art. 21 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia (zob. analogicznie wyrok z dnia 7 czerwca 2016 r., Karim, C-155/15, EU:C:2016:410, pkt 26).

(zob. pkt 46–48, 52, 53, 55, 62; pkt 1 sentencji)

2. Artykuł 21 ust. 1 rozporządzenia nr 604/2013 należy interpretować w ten sposób, że wniosek o przejście nie może być w sposób ważny złożony po upływie ponad trzech miesięcy od złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, nawet jeśli wspomniany wniosek o przejście został złożony w okresie krótszym niż dwa miesiące po uzyskaniu pozytywnego trafienia w systemie Eurodac w rozumieniu tego przepisu.

(zob. pkt 74; pkt 2 sentencji)

3. Artykuł 20 ust. 2 rozporządzenia nr 604/2013 należy interpretować w ten sposób, że wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej uważa się za złożony, gdy pisemny dokument – sporządzony przez organ publiczny i zaświadcający, że obywatel państwa trzeciego wniósł o udzielenie mu ochrony międzynarodowej – został doręczony organowi zobowiązanemu do wykonania obowiązków wynikających z tego rozporządzenia i, w danym wypadku, gdy organowi temu doręczono jedynie zasadnicze informacje zawarte w takim dokumencie, lecz nie sam dokument lub jego kopię.

W tym względzie w pierwszej kolejności należy wskazać, że w przepisie tym uściślono w zdaniu drugim, iż w przypadku gdy wniosek nie został złożony na piśmie, okres między deklaracją zamiaru a przygotowaniem sprawozdania powinien być możliwie jak najkrótszy, co wskazuje z jednej strony, że sporządzenie tego sprawozdania stanowi zasadniczo formalność mającą na celu ustalenie zamiaru obywatela państwa trzeciego związanego z ubieganiem się o ochronę międzynarodową, a z drugiej strony, że realizacja tej ochrony nie powinna być odraczana.

W drugiej kolejności z art. 20 ust. 1 tego rozporządzenia wynika, że proces ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego rozpoczyna się w chwili, w której do państwa członkowskiego po raz pierwszy skierowano wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. Z powyższego wynika, że aby skutecznie wszcząć proces ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, właściwy organ powinien zostać powiadomiony w sposób niewątpliwy o tym, że obywatel państwa trzeciego wniósł o udzielenie ochrony międzynarodowej, lecz nie jest konieczne, aby sporządzony w tym celu dokument pisemny miał dokładnie określoną formę lub zawierał dodatkowe istotne elementy w celu zastosowania kryteriów określonych w rozporządzeniu Dublin III lub, a fortiori, w celu rozpatrzenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej co do istoty. Na tym stadium postępowania nie jest również niezbędna organizacja indywidualnej rozmowy.

W trzeciej kolejności skuteczność niektórych istotnych gwarancji przyznanych osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową zostałaby ograniczona, gdyby otrzymanie pisemnego dokumentu takiego jak rozpatrywany w postępowaniu głównym nie było wystarczające, aby wystąpić z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej.

W czwartej kolejności w rozporządzeniu Dublin III przyznano szczególną rolę pierwszemu państwu członkowskiemu, w którym złożono wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. W tych okolicznościach uznanie, że dokument taki jest rozpatrywany w postępowaniu głównym nie stanowi „sprawozdania” w rozumieniu tego przepisu, umożliwiłoby w praktyce obywatelom państwa trzeciego opuszczenie państwa członkowskiego, w którym zwrócili się oni o udzielenie ochrony międzynarodowej, i ponowne ubieganie się o tę ochronę w innym państwie członkowskim, bez możliwości przekazania ich z tego względu do pierwszego państwa członkowskiego oraz bez możliwości odnalezienia śladu ich pierwotnego wystąpienia w systemie Eurodac. Taka sytuacja mogłaby poważnie zakłócić funkcjonowanie systemu dublińskiego, podważając szczególny status, jaki przyznano w rozporządzeniu Dublin III państwu członkowskiemu, w którym złożono po raz pierwszy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.

W świetle wszystkich powyższych okoliczności dokument pisemny taki jak rozpatrywany w postępowaniu głównym – sporządzony przez organ publiczny i zaświadczący, że obywatel państwa trzeciego wniósł o udzielenie ochrony międzynarodowej – powinien być uznany za „sprawozdanie” w rozumieniu art. 20 ust. 2 tego rozporządzenia.

(por. pkt 84, 85, 88, 91, 93, 95, 97, 103, pkt 3 sentencji)